Fastighetsuppgifter

Fastighetsbeteckning

Kerstinsgärde 1:132

Adress

Badhusvägen 44
51634 Dalsjöfors

Besiktningsuppgifter

Uppdragsnummer	O34641
Besiktningsdatum	2026-11-13
Besiktningsföretag	OBM Besiktning Väst AB
Besiktningsförrättare	Carl Roy
Närvarande	Fastighetsägare
Giltig till och med	2027-11-13

Väder vid besiktningsdagen

Vädertyp	Temperatur	Snödjup	Snö på tak
Mulet	Ca 0°	Mindre än 1 dm	Ja

Mäklare

Företagsnamn	Namn på mäklare
Garnisonen i Borås Fastighetsförmedling AB	Martin Strömberg

OBM GRUPPEN
08-591 211 80
info@obm.se
ekonomi@obm.se
www.obmgruppen.se
Generatorgatan 12 195 60 Arlandastad

Länk till digital version av protokoll

Byggnadsinformation

Byggnadsbeskrivning
2-plans hus i suterräng

Byggnadsår
1970

Till eller ombyggnad
-

Övrigt
Byggnaden var möblerad vid besiktningstillfället. Övriga byggnader står i befintligt skick och har ej besiktigats.

Byggnadsdel

Tak:	Sadeltak med betongpannor
Fasad:	Kalksandsten (mexitegel) och trä
Fönster:	3-glas isolerfönster och enstaka 2-glas fönster
Stomme:	Trä och betong
Grund:	Suterrängkällare med betongplatta på mark

Installationer

Värme:	Bergvärme med vattenburna radiatorer
Ventilation:	Självdrag
Vatten:	Kommunalt
Avlopp:	Kommunalt

Frågor till säljaren

Uppgifter från ägare eller representant
Huset förvärvades 2013 av nuvarande ägare. Ägare har ingen kännedom om brister/fel i huset.
En kontakt med fastighetsmäklare rekommenderas för att få tillgång till utförlig information gällande eventuella renoveringar, förändringar, intyg, dokument mm. gällande denna byggnad/fastighet.

Tak:	Yttertaket renoverades 2006 av tidigare ägare med ny papp, läkt och betongpannor samt plåtdetaljer.
Våtutrymme:	Husets våtutrymmen är i äldre. Badrum på övre plan renoverades 2002, tvättstuga/dusch bastu är i originalutförande.
Utvändig grund:	Ny dränering och fuktisolering gjordes 2015, arbetet utfördes av entreprenör.
Installationer:	I huset förekommer äldre installationer, uppdateringar har skett löpande. Ny bergvärmepump 2014 och tidigare ägare bytte elcentral 2014.

Har radonhalt i boendemiljön kontrollerats?	Ja	Se separat protokoll, årsmedelvärde 110Bq/m3
Energideklaration	Ja	
Regelbunden sotning?	Ja	
Har brandskyddskontroll utförts?	Ja	
Finns frågelista upprättad?	Nej	

Allmän reflektion

I protokollet finner man en sammanfattning av kommentarer och information som indikerar på husets aktuella skick och med viss hänsyn till byggnadsåret. Se även uppgifter om generella tekniska livslängder i slutet av protokollet. När man som köpare läser protokollet är det texten i kommentarer som är det viktiga och inte vilken siffra som står, texten och innehållet i protokollet är det som skall framhävas. Det rekommenderar att man som köpare aktivt tar del av besiktningsprotokollets innehåll.

Besiktningsresultat					
Bedömningsskala: 1 = Utan anmärkning, 2 = Påpekande, 3 = Bör åtgärdas, 4 = Ej besiktningsbart					
Byggnadsdel	**1**	**2**	**3**	**4**	**Anmärkning**
Utvändigt					
				X	Mark, grundmur/sockel och fönster under trall ej åtkomligt för besiktning.
Mark:	X				Inget övrigt att notera.
Grundmur/sockel:		X			Lokalt förekommer sprickor och puts/färgsläpp.
Stenfasad:		X			Sprickor noterades i stenfasaden, se kommentar/riskanalys. lok sprick, enstak frost, altan mot fasad
Träfasad & trädetaljer:		X			Det förekommer målning/underhållsbehov, se kommentar/riskanalys.
Fönster/dörrar:		X			Det noterades målning/underhållsbehov (lokalt noterades rötskador), saknade och bristfälliga plåtdetaljer, se kommentar/riskanalys. Sprickor noterades i balkongdörrens fönsterglas.
Stuprör:		X			Det finns inte lövsilar monterade på samtliga stuprör och takavvattning på garage är äldre, och rostangrepp förekommer.
Yttertak/hängrännor:				X	Yttertaket är ej besiktningsbart pga. snö.
		X			Gavel på hängränna saknas på garage.
Garagetak:			X		Brister noterades i taktäckningen. Takpappens avslut är inte färdigställda och otätheter förekommer i skarvarna. Delar av takplåten är av äldre datum och vissa plåtdetaljer saknas. För vidare bedömning och lämpliga åtgärdsförslag rekommenderas kontakt med fackman. Garagetaket är ej besiktningsbart i sin helhet pga. snö.
Vind:			X		Pågående läckage noterades i underlagstak invid genomföring ovan kök, vidare noterades fuktfläckar/missfärgningar i underlagstak och mikrobiell påväxt, se kommentar/riskanalys. Vindsutrymmet är besiktigat i begränsad omfattning från landgång.
Balkong:	X				Inget övrigt att notera.
Invändigt					
Installationer & ventilation:		X			I huset förekommer äldre installationer och allmänventilationen består av självdrag, se kommentar/riskanalys.
Suterrängplan					
Allmänt:		X			Äldre typ av suterrängkällare med betongplatta på mark, se kommentar/riskanalys.
Hall/entré:	X				Inget övrigt att notera.
Wc:		X			Äldre wc-utrymme enligt äldre standard.
Tvättstuga/dusch/bastu:		X			Äldre våtutrymme, har uppnått sin tekniskt väntade livslängd, se kommentar/riskanalys.
Sovrum 1:	X				Inget övrigt att notera.
Matkällare:	X				Inget övrigt att notera.
Förråd:		X			I utrymmet förekommer doft av petroleum.
Pannrum:		X			Äldre typ av pannrum enligt äldre standard.
Allrum:	X				Inget övrigt att notera.
Garage:		X			Missfärgningar/fuktfläckar noterades i tak (torra vid besiktning). Det rekommenderas att dessa hålls under uppsikt och ökar fuktfläckarna i storlek eller annan förändring sker bör kontakt tas med en fackman för erforderliga åtgärder.

Besiktningsresultat					
Bedömningsskala: 1 = Utan anmärkning, 2 = Påpekande, 3 = Bör åtgärdas, 4 = Ej besiktningsbart					
Byggnadsdel	**1**	**2**	**3**	**4**	**Anmärkning**
Övre plan					
Övre hall:	X				Inget övrigt att notera.
Vardagsrum/matplats:	X				Inget övrigt att notera.
Kök:		X			Fuktskydd rekommenderas alltid under vitvaror och diskbänksskåp skall ha vattentät botten. Vidare skall vatten och avloppsrör vara fast förankrat. (Skadeförebyggande åtgärd). Missfärgning noterades på vägg bredvid kyl/frys, torrt vid besiktningstillfället.
Badrum:			X		Äldre våtutrymme, har uppnått sin tekniskt väntade livslängd och brister noterades, se kommentar/riskanalys.
Sovrum 2:	X				Inget övrigt att notera.
Sovrum 3:	X				Inget övrigt att notera.
Sovrum 4:	X				Inget övrigt att notera.

Kommentarer och riskanalys

Stenfasad:
Sprickor förekommer i stenfasaden vilket medför risk för fuktinträngning vilket kan orsaka skador som påverkar byggnaden negativt. Om sprickorna ökar i omfattning är det viktigt att kontrollera orsaken till och omfattningen av detta.

Fasad:
Träkonstruktioner där underhåll/målningsbehov finns riskerar p.g.a. sämre vattenavvisande förmåga att få fuktrelaterade skador.

Fönster/dörrar:
Plåtdetaljer skall hindra fukt att tränga in i angränsande konstruktioner. När det förekommer otätheter mellan fönster/dörrar och fasad samt när plåtdetaljerna är bristfälliga eller saknas finns det en risk att vatten kan tränga in i bakomvarande konstruktioner och orsaka skador som påverkar fastigheten och inomhusmiljön negativt.
Träkonstruktioner där underhåll/målningsbehov finns riskerar p.g.a. sämre vattenavvisande förmåga att få fuktrelaterade skador. lokalt noterades rötskador i källarfönster. För vidare bedömning och lämpliga åtgärdsförslag rekommenderas kontakt med fackman.

Vind:
Vid besiktningstillfället noterades pågående läckage i underlagstaket där det även droppat ner i isoleringen, för vidare bedömning och lämpliga åtgärdsförslag rekommenderas kontakt med fackman.
Fuktfläckar/missfärgningar noterades även på flera andra ställen i underlagstaket. Vid stickprovsmässig mätning i åtkomliga fläckar noterades inga förhöjda fuktkvotsvärden. Eftersom landgång saknas i delar av vindsutrymmet kunde endast en del av fläckarna kontrolleras. Samtliga fuktfläckar/missfärgningar bör därför ses över av fackman i samband med utredningen av läckaget.

Inne på vindsutrymmet noterades att det förekommer mikrobiell påväxt på underlagstaket. Detta är vanligt förekommande i äldre hus och kan antyda att vindsutrymmet tillförs fukt inifrån bostaden och kondenserar mot det kalla yttertaket, eller att uteluften är så fuktig så att mikroorganismer kan tillväxa. Det rekommenderas att mikrobiell påväxt en hålls under uppsikt och om detta ökar i omfattning eller annan förändring sker bör kontakt tas med fackman för åtgärdsförslag.

Installationer & ventilation:
Delar av husets el- och VVS-installationer är av äldre standard och tekniskt sett avskrivna och någon långsiktigt säker funktion avseende dessa kan därmed inte garanteras. Det rekommenderas att berörda fackmän kontaktas för bedömning om åtgärdsbehov föreligger.
Bostadsventilationen bedöms vara bristfällig och bör förbättras. Generellt rekommenderas friskluftsventiler i sovrum/sällskapsrum och mekanisk frånluft i kontinuerlig drift i våtrum.

Äldre typ av suterrängkällare:
En suterrängkällare med betongplatta på mark av detta slag utsätts i regel mer eller mindre för permanent fuktpåverkan från underliggande och angränsande mark. Det kommer (trots omdränering) alltid finnas naturlig fukt under huset och även till viss del upp i väggarna, därav är bla. puts/färg- och ytskiktssläpp i/på nederkant väggar ej ovanligt. Täta skikt bör undvikas mot golv- och väggytor för att minska risken för fuktpåverkan och förtvålning av fästmassor etc. Utifrån erfarenhet är det också känt att konstruktioner och beläggningar/beklädnader med organiska material mot/i anslutning till golv- och väggytor bör undvikas, då fuktpåverkan och mikrobiell tillväxt och rötskador kan uppstå i sådana. En viss förhöjd fuktighet i betongplatta samt källarväggar är dock att förväntas i en äldre suterrängkällare.

Våtutrymmen:
Husets våtutrymmen är äldre och har passerat sin tekniskt väntade livslängd. I våtutrymmen skall golv- och väggytor ha vattentäta skikt. När det saknas, är av äldre modell eller om det har brister i dess funktion/utförande, finns det en risk att fukt kan tränga in i bakomvarande konstruktioner och orsaka skador som kan påverka byggnaden och dess inomhusklimat negativt. Branschregler/byggnorm ändras med tiden och vi kommande renovering är det därför viktigt att se vad som gäller just då. I badrum på övre plan noterades bl.a. att golvbrunnen inte bytt ut vid tidigare renovering och att det inte finns något tätskikt/brunnsmanschett anslutet i golvbrunnen, vidare noterades att det förekommer rörgenomföringar och fönster i våtzon 1.Det går inte vid en okulär besiktning att utesluta eventuella skador i underliggande konstruktioner. Med hänsyn till våtutrymmenas ålder och noterade brister i badrum rekommenderas kontakt med fackman för renovering.

Bilder och beskrivningar

Exempel spricka i fasad

Exempel pågående läckage i underlagstak på vind

Datum
2026-11-13

Carl Roy
Besiktningsförrättare

Allmänna villkor

1. Besiktningens omfattning

Detta protokoll får endast användas och är enbart giltigt i samband med fastighetsaffär som förmedlas av Erik Olsson. Uppdraget omfattar en överlåtelsebesiktning varvid besiktningsförrättaren genomför en okulär byggnadsteknisk undersökning av fastighetens bostadsbyggnad vid besiktningstillfället. Besiktningen kan avse även andra byggnader på fastigheten om detta särskilt överenskommits. Besiktningen sker med utgångspunkt från fastighetens ålder och skick.

Till grund för besiktningen ligger de handlingar som besiktningsförrättaren tillhandahållits och som antecknats i besiktningsutlåtandet. I granskningen ligger inte att kontrollera lämnade uppgifter, såvida inte en uppgift bedöms som felaktig.

Med okulär besiktning avses en besiktning av synliga ytor i samtliga tillgängliga utrymmen av besiktigad byggnad. Tillgängliga utrymmen är sådana som kan nås genom öppningar, dörrar och inspektionsluckor och vilka medger en besiktning av hela eller större delar av utrymmet och som åtminstone är krypbara.

Ej besiktigade utrymmen skall i besiktningsutlåtandet antecknas liksom anledningen till detta. Lösöre och annat som försvårar besiktningen flyttas ej av besiktningsförrättaren.

Yttertak med takbeklädnad som besiktningsmannen bedömer som olämplig eller riskabel att beträda besiktigas ej.

I besiktningsutlåtandet skall besiktningsförrättaren notera sådana avvikelser som en köpare med fog inte har att förvänta sig vid köpet. Skavanker och andra byggnadstekniskt obetydliga uppgifter noteras ej.

Besiktningen fullgör endast en del av köparens undersökningsplikt och beställaren skall ta aktiv del i besiktningsutlåtandet och avgöra huruvida rekommendationer från besiktningsmannen gällande åtgärder eller fördjupade undersökningar skall genomföras eller inte. Det ligger normalt i köparens totala undersökningsplikt att på annat sätt undersöka utrymmen eller ytor som inte varit fysiskt möjligt att besiktiga vid överlåtelsebesiktningen, t.ex. ej besiktningsbara krypgrunder och vindar.

Besiktning av befintliga installationer avseende el, vvs och ventilation utförs endast genom en okulär erfarenhetsmässig bedömning av det som utan ingrepp är tillgängligt och synligt.

Det åligger uppdragsgivaren att ansvara för att återställning av el sker efter ev. kontroll av jordning eller jordfelsbrytare.

Säljaren skall på besiktningsförrättarens begäran lämna uppgifter om förekomsten av de avvikelser i byggnaden från vad en köpare med fog haft anledning räkna med och som säljaren känner till. Säljaren kan inte bli ansvarig för avvikelser som han upplyst köparen om. Om upplysningar ej lämnats av säljaren antecknas detta i utlåtandet.

2. Riskanalys

Besiktningsförrättaren lämnar utlåtande om byggnadens skick utifrån sina iakttagelser samt egna och allmänt kända erfarenheter om särskilda risker förknippade med jämförliga byggnader.

Synliga fuktfläckar, nedböjningar eller andra tecken kan påverka bedömningen. Allmän kunskap om området eller särskild kunskap om viss byggnadsteknik kan också påverka bedömningen.

Det är viktigt att observera att riskanalysen inte kan omfatta
muntliga upplysningar som besiktningsförrättaren inte fått del av. I besiktningsutlåtandet redovisar besiktningsförrättaren sin bedömning.

Besiktningsmannen kan om en konstruktion eller byggnadsdel inte säkert kan bedömas vid besiktningen välja mellan att upprätta en riskanalys eller att rekommendera en fortsatt teknisk undersökning.

Riskanalys av befintliga installationer avseende el, vvs och ventilation utförs inte men däremot kan besiktningsförrättaren rekommendera en fortsatt teknisk undersökning om så anses befogat.

3. Fortsatt teknisk utredning

Finner besiktningsförrättaren att behov föreligger av fortsatt teknisk utredning skall detta antecknas i utlåtandet. Om konstruktion riskanalyserats eller rekommenderats fortsatt teknisk undersökning kan anspråk p.g.a. skador i densamma ej ställas mot besiktningsförrättaren. Fortsatt teknisk utredning ingår inte i besiktningsuppdraget.

4. Undantag

Besiktning av befintlig maskinell utrustning, värme/ventilationsanläggningar, elektriska anordningar/apparater/armaturer/styrutrustningar, eldstäder samt rökgångar ingår inte i uppdraget.

Undersökning innehållande Ingrepp, mätning, provtryckning etc. ingår ej i besiktningsuppdraget. Stickprovskontroll av jordning i uttag i våtutrymmen utförs dock. Termostater och reglersäkerhetsventiler etc. funktionstestas ej. Inom ramen för detta uppdrag lämnas ej förslag till avhjälpande av fel.

Skador eller olägenheter orsakade av husdjur eller skadedjur ingår ej att bedöma i detta uppdrag.

Bedömning av material som kan innehålla miljöfarliga ämnen såsom asbest, pcb etc. ingår ej i besiktningens omfattning.

5. Ansvarsbegränsningar

Besiktningsföretaget har tecknat konsultansvarsförsäkring för denna typ av uppdrag och ansvarar, med nedan angivna begränsningar mot säljaren såväl som mot köparen för skada som förorsakas genom vårdslöshet eller försummelse vid uppdragets utförande.

Besiktningsföretagets sammanlagda skadeståndsskyldighet för ett och samma uppdrag är begränsat till 15 prisbasbelopp.

Besiktningsföretaget ersätter inte skadebelopp under ett halvt prisbasbelopp. Krav gentemot besiktningsföretaget skall anmälas till denne inom skälig tid efter det att skadan upptäckts eller borde ha upptäckts (reklamation). Reklamation får dock inte ske senare än två år efter uppdragets avslutande. Sker inte reklamation inom de tider som angivits i denna punkt, förlorar den skadelidande rätten att åberopa skadan. Utöver vad som angivits i ansvarsbegränsningen har besiktningsföretaget inget ansvar p g a uppdraget och dess utförande. Det åligger alltid den skadedrabbade att i händelse av skada begränsa denna och dess följdverkningar. Skador eller följdverkningar därav som beror på underlåtenhet ersätts ej.

Vid beräkning av ev. ersättningsbelopp nedsätts beloppet i samtliga fall för ålder och normal förslitning s.k. åldersavdrag.

Bilaga till besiktningsprotokoll med förklaringar till bedömningssätt vid överlåtelsebesiktning

Bedömningsgrunder

OBM Gruppen har valt att redovisa besiktningsresultatet i kolumner där stegen, ”utan anmärkning”, ”påpekande” och ”bör åtgärdas” är de varianter som förekommer. Detta system används för att den som läser protokollet skall förstå vikten av den anmärkning som förekommer. Anmärkning under kolumnen påpekanden kan dock betyda olika saker beroende på vad som anmärkts. Ofta finns en kommentar, riskanalys eller liknande som kompletterar påpekandet längst ner på sidan 3 under rubriken kommentar/riskanalys. Det är därför mycket viktigt att den text som står under ”kommentar/riskanalys” läses mycket noggrant eftersom det är där besiktningsförrättaren ofta utvecklar sina bedömningar. Det är också viktigt att inse att besiktningsmannen skall avgöra om fel som ev. förekommer kan anses vara normalt eller inte med tanke på husets ålder och skick. Den fjärde kolumnen används för att informera uppdragsgivaren om att utrymmet eller byggnadsdelen inte varit tillgänglig för besiktning vid besiktningstillfället.

Information till säljare

Om säljaren är med vid besiktningen eller tillgänglig på annat sätt så går OBM’s besiktningstekniker igenom vad som ska göras under besiktningen och ställer frågor om byggnaden. Om besiktningsmannen erhåller muntliga upplysningar om byggnaden så antecknas dessa i besiktningsprotokollet. Teknikern kontrollerar inte riktigheten i lämnade handlingar och/eller upplysningar.
Ersättning till OBM för denna besiktning kan ingå i premie som faktureras uppdragsgivaren i samband med tecknande av försäkring. Om uppdragsgivaren väljer att inte teckna försäkring efter utförd besiktning eller att upphäva mäklarens försäljningsuppdrag så har OBM rätt att fakturera uppdragsgivaren för besiktningen efter gällande prislista.

Information om köpargenomgång

Om besiktningen har utförts med säljaren som uppdragsgivare så rekommenderar vi att köparen överväger att låta utföra en s.k. köpargenomgång. Vid en köpargenomgång går man igenom huset på plats och informerar om det som noterats i protokollet. Detta för att öka förståelsen och minska risken för missförstånd. När man är på plats är det också lättare för besiktningsmannen att besvara frågor och funderingar på ett pedagogiskt sätt. Köpargenomgången kan även genomföras via telefon men det medför en risk att besiktningsmannen ev. inte kan besvara alla frågor på samma sätt.

Allmän information

Vad är fukt?

Fukt är en naturlig del av vår miljö och livsnödvändig för oss alla. Ibland kan dock fukt ställa till med bekymmer i våra bostäder och byggnader. I våra hus fortgår hela tiden fuktvandringar såväl inifrån som utifrån. Inifrån genom brukarna från t.ex. matlagning, duschning, mm. och utifrån genom t.ex. regnvatten, snö, ytvatten, fukt från marken, etc. I vissa fall medför dessa fuktvandringar skador på fuktkänsligt material och skapar sekundärskador såsom mikrobiella skador, kemiska emissioner eller t.ex. formförändringar men även estetiska skador.

Radon i luft

Radon är en gas som uppkommer när radioaktivt material sönderfaller. Radon är en lättflyktig gas utan lukt eller annan egenskap vi normalt sett kan uppleva.
Socialstyrelsen har lagt ut riktlinjer med målsättningen att samtliga bostäder skall ha en radongashalt som understiger 200 Bq/m3 före 2020. Vid besiktningar anger därför generellt sett våra besiktningsmän att radonförekomsten bör kontrolleras om inte mätprotokoll finns tillgängligt. Detta behöver inte alltid innebära att mätning behöver ske utan att kontakt med kommunens miljöförvaltning kan ge vägledning i denna fråga.
Radon kan härröra både ur byggnadsmaterial och ur marklagren under byggnaden.

Radon i vatten

Vissa hus har egen brunn för dricksvatten eller tar vatten via gemensam vattenbrunn. Radonhalten i vatten bör ej överstiga 1000 Bq/l vatten.

Vattenkvalité

Vatten tagna ur egna brunnar eller gemensamma brunnar bör kontrolleras med jämna mellanrum för att vara säker på att vatten-kvalitén är tillfredsställande. Rådgör med kommunens miljöförvaltning för vägledning.

Asbest

Asbest är ett hälsofarligt ämne som är vanligt förekommande i äldre byggnader byggda mellan åren 1940 och 1979. Framförallt kan man finna asbest i eternit för tak och väggar, i murbruk/fix/fog, mattlim, golvbeläggningar ventilationstrummor, isoleringsmaterial m.m. Användningen av asbest förbjöds inom byggsektorn 1982. Mer information finns på Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om asbest, AFS 2006:1

Energideklaration

Villor till försäljning skall, enligt ny lag, efter den 1a januari 2009 vara energideklarerade. Villor som är energideklarerade skall sedan alltid ha en energideklaration som inte är äldre än 10 år vid försäljning.
Nyproducerade byggnader ska ha en deklaration i samband med färdigställandet.

Avloppssystem

Besiktningen omfattar inte egna eller gemensamma avlopps-anläggningar. Rådgör med kommunens miljöförvaltning för vägledning om den aktuella fastigheten avloppssystem.

Provtryckning av rökgångar

Besiktningen omfattar inte undersökning av rökgångar och dess täthet etc. Vår generella inställning är att kontakta skorstensfejaren om den murade skorstensstocken inte kontrollerats de sista 5-6 åren. Eldstäder som inte används erhåller normalt sett automatiskt eldningsförbud.

Brandskyddskontroll

Föreskrifter och allmänna råd om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll MSBFS 2014:6 anger vilka krav som föreligger på eldstäder.

Konstruktions- och detaljbedömning

Tak och vindar

1. Plana/låglutande tak
Ett plant eller låglutande tak kräver i regel mer underhåll och är svårare att kontrollera än t.ex. ett vanligt sadeltak med inspekterbar vind. Skadorna som uppträder efter läckage eller t.ex. kondensation är ofta missfärgade innertak, rötskadad råspont etc.
Eftersom takkonstruktionerna i regel inte medger besiktnings-möjligheter av takkonstruktionen i sig finns ytterst begränsade möjligheter för besiktningsmannen att bedöma dess kondition och funktion.
Takets funktion påverkas i första hand av ångspärrens täthet, men också av bl.a. isoleringstjocklek, i vissa fall av takets ventilation etc. Eftersom det också oftast krävs relativt omfattande förstörande håltagning för att säkert undersöka takkonstruktionerna ses denna konstruktion därför som en s.k. dold konstruktion. Det är dock alltid ytterst upp till köparen att bedöma vilka undersökningar som skall vidtagas och vilka risker man accepterar.
Takbeklädnader av papp kräver regelbunden kontroll och underhåll. Takpapp har en förväntad livslängd om ca 20 år medan takduk har ca 30 år eller mer, vilket även gäller beklädnader av plåt.

2. Äldre takpannor av tegel eller betong samt gammal underlagspapp på yttertak
Det föreligger påtaglig risk för fuktgenomslag igenom gamla takpannor. Orsaken är att takpannorna fuktar igenom vilket medför skador på läkt och underlagspapp och ev. underliggande konstruktion. Takpannor får med åren frostsprängningar vilket innebär ökad risk för läckage. Äldre underliggande takpapp har även en bristande förmåga att fungera tillfredsställande på grund av att tätskiktet torkat ut och vatten kan läcka igenom och skada underliggande konstruktioner.
Mosspåväxt och liten överlappning på takpannorna, liten taklutning och utsatt läge medför också ökad risk.
Normal underhållsintervall för underlagspapp och takpannor är ca 30-40 år.

3. Vind med mikrobiella skador
En vind som har mikrobiella skador på yttertakets insida och där läckage genom yttertaket kan uteslutas bör undersökas noggrant. Orsaken kan vara att varm inneluft tränger upp på vinden på grund av otätheter i vindsbjälklaget. Den varma luften som befuktats i inomhusmiljön kan kondensera eller skapa en hög fuktighet i det kallare yttertaket. Om detta inträffar är det av största vikt att även undersöka byggnadens allmänventilation, vindens isoleringstjocklek, ångspärr, ventilationsspalter m.m.
Fasader

4. Tegelfasader med missfärgning saltutfällningar, med utsatt läge m.m.
Hög fuktinträngning i tegelfasader leder ofta till att bakomvarande konstruktioner erhåller mikrobiella skador. Orsaken kan vara undermålig luftspalt bakom skalmuren, undermålig vattenavledning i dess nederkant eller brukspill som leder in fukten i väggkonstruktionen. Även s.k. sommarkondens kan inträffa när varm solinstrålning träffar den fuktiga väggen och medför fuktvandring in i väggkonstruktionen.

5. Enstegsfasader
Nyare hus med s.k. tunnputs där putsen sitter direkt på vägg-isoleringsskivan kallas enstegsfasad.
Dessa ytterväggar saknar ventilationsspalt i väggkonstruktionerna och risk för fuktinträngning i vägg föreligger. Skadorna i väggarna förblir ofta osynliga både invändigt och utvändigt i inledningsskedet.
En teknisk undersökning av en sådan fasad medför relativt omfattande håltagning.

Källare

6. Källarväggar
Om källarytterväggarnas utvändiga fuktisolering består av tjärstrykning har denna en begränsad livslängd (ofta ca 15-25 år). Detta innebär att utvändiga åtgärder i många fall skall ses som naturligt och nödvändig efter denna tidsperiod. Om den utvändiga fuktisoleringen förlorar sin täthet kan det medföra skador på ytterväggarnas insida, se även utreglade väggar nedan.

7. Utregling på källarväggarnas insida
Om utregling förekommer på källarytterväggarnas insida kan fukt- och mikrobiella skador uppstå, främst i dess nederdel. Träreglar, syllar och väggskivor riskerar att utsättas för hög fuktighet med mikrobiella skador som följd.
Även kondensutfällning kan förekomma i väggarna vid för väggarna ogynnsamma temperaturer.

Golvkonstruktioner

8. Flytande golv på betongplatta
Flytande golv betraktas ofta som en riskkonstruktion då konstruktionen generellt sett har flera möjliga fuktrelaterade brister. Organiskt material under golvets ångspärr eller cellplast exponeras ofta för en hög fuktighet från betongplattan och mikroorganismer erhåller en acceptabel livsmiljö. Detta kan på sikt medföra lukter eller annan oangenäm luftkvalité inomhus.
Ytter- och innerväggssyllar saknar i många fall fuktspärr, under dess undersida, vilket kan ge samma typ av skador som i golvet.

9. Uppreglade golv på betongplatta
Det uppreglade golvets risker ligger generellt sett i följande, organiskt material såsom träreglar, spånrester m.m. ligger i kontakt med den betongplattan som om den är fuktig ger upphov till mikrobiella skador.
Den överliggande isoleringen ger en temperaturskillnad som skapar en högre relativ fuktighet under densamma. Det är dessutom inte ovanligt att betongplattan har ingjutna reglar med stor risk för mikrobiella skador som följd. Ytter- och innerväggssyllarna saknar i många fall fuktspärr, under dess undersida, vilket kan ge samma typ av skador som i golvet.

Torpargrunder och krypgrunder

10. Torpargrund/krypgrund
Den självdragsventilerade krypgrunden betraktas i de flesta fall som en riskkonstruktion. Orsaken är bl.a. den förhöjda fuktigheten i grunderna under sommarhalvåret som ofta kan leda till mikrobiella skador. Avsaknad av fuktspärr med högt fukttillskott från marken till grunden kan också vara en orsak liksom kylande berg i dagen i grunden m.m. Vi anser det vara mycket viktigt att alltid ta upp en lucka och inspektera grunden om detta rekommenderas i besiktningsprotokollet. Om grunden inte bedöms vara fysiskt besiktningsbar kan det vara nödvändigt med håltagning i bjälklaget för kontroll av dess status.

11. Fönster
Fönster med isolerkassetter och 3 glasfönster kan med tiden tappa sin täthet och ge upphov till missfärgningar mellan fönsterrutorna.
Detta är i huvudsak en skada av estetiskt natur då fönstrets isolerings-förmåga bara marginellt påverkats. Fönster av aktuell typ anses generellt sett ha en livslängd på ca 25-30 år även om nyare fönstertyper anses ha en längre livslängd än de äldre från slutet av 1970-talet och början av 1980-talet.
Fönster av typen tvåglasfönster och fönster med träkarmar anses ha en liknande teknisk livslängd (25-30 år) som ovan nämnda fönstertyper även om skadorna istället är orsakade av fukt- och rötskador.

12. Äldre badrum
Äldre badrum med kakel och eller klinkers har ofta svagheter gällande bakomvarande tätskikt och golvbrunnens anslutning till tätskiktet. Golvbrunnen och rören är ofta gjorda av gjutjärn och kan vara rostangripna. Risken för fuktskador bedöms därför vara högre.

13. Klinkers på träbjälklag
Klinkers på träbjälklag är i många fall en olämplig konstruktion då mindre rörelser alltid uppstår i träkonstruktioner dels beroende på årstidsförändringar men även på grund av belastningar. Detta kan leda till sprickor i klinkers, klinkerfogar och/eller i underliggande tätskikt. Om underliggande tätskikt skadas i våtutrymmen riskeras att fuktskador uppstår om golvet exponeras för vatten.

14. Golvbrunnar
Golvbrunnens anslutning till golvytskiktet är av största vikt för våtrumsgolvets funktion. Det finns därför en branschrekommendation som säger att om våtutrymmet renoverades efter 1990 så bör golvbrunnen bytas och efter 2007 så skall den bytas. Gjutjärnsbrunnar skall dock alltid bytas.
Om golvbrunnen är smutsig vid besiktningen kan inte anslutningen till omgivande tätskikt eller ytskikt bedömas, vilket då noteras i protokollet.

<u>Riskanalys och fortsatt teknisk undersökning</u>
Det är i många fall svårt eller omöjligt att fastställa vissa byggnadskonstruktioners kondition och funktion vid överlåtelsebesiktningen utan håltagning och användande av tekniska hjälpmedel såsom t.ex. fukt- och temperaturgivare.
Riskanalysen och rekommendationen om fortsatt teknisk undersökning ger därför besiktningsförrättaren möjlighet att varna för risker och rekommendera undersökningar som inte ingår i en överlåtelsebesiktning. Ofta kan förrättaren inte bedöma om föreliggande konstruktioner fungerar tillfredsställande eller inte.
Många konstruktioner fungerar förträffligt trots att dessa rent generellt betraktas som riskkonstruktioner medan andra likadana konstruktioner inte alls fungerar tillfredsställande.
För en beställare av en överlåtelsebesiktning är det därför viktigt att ta aktiv del av besiktningsprotokollet och avgöra om t.ex. den fortsatta tekniska undersökningen skall utföras, eller om man som beställare kan tänka sig att ta föreliggande risker och lägga in dessa i den totala kalkylen av fastighetsköpet.

Avskrivningstider för olika material och installationer

Följande lista redovisar generell teknisk livslängd för installations- och byggnadsmaterial.

Utvändigt

Tak:

Takpapp	20 år
Takduk	30 år
Takpapp, under takpannor	30 år
Korrugerad takplåt (underliggande takpapp)	35 år
Bandfalsad plåt (med underliggande takpapp)	35 år
Plåtdetaljer	35 år
Hängrännor o stuprör	25 år
Underlagstak	40 år

Fasader:

Träpanel	40 år
Färg på fasad o trädetaljer	10 år
Puts	30 år

Fönster:

Isolerglas	25 år
Fönster, trä	40 år
Dörrar	35 år

Källarytterväggar:

Fuktisolering, tjära	25 år
Dräneringsledning	25 år

Invändigt

Målning/tapetsering	10 år
Plastmatta på golv	15 år
Laminatgolv	20 år
Parkett	40 år

Invändigt

Ytskikt våtutrymmen

Våtrumsmatta	25 år
Tätskikt under klinker	30 år
Tätskikt under klinker (dispersion cax1980-1995)	15 år
Våtrumstapeter	15 år

Installationer för vatten

Avloppsledningar, gjutjärn	50 år
Avloppsledningar, pvc (installerad före 1974)	25 år
Avloppsledningar pvc (installerad efter 1974)	40 år
Vattenrör galvad	35 år
Vattenrör koppar	50 år
Värmeledningar och radiatorer av stål	*
Porslin	30 år

Elinstallationer

Kablage, centraler	45 år
Vitvaror	10 år
Varmvattenberedare	20 år
Luft/luft värmepump	8 år
Värmepumpar, övriga	15 år

*Kan ej anges, beror av hur mycket luft systemet påverkats av.
Uppgifterna kommer bl.a. från renoveringshandboken, SABO avskrivningsregler, meddelande M84:10 Statens institut för byggforskning samt erfarenhetsmässiga värden.